

ادیان زنده جهان از منظر اسلام

ویراست جدید و اضافات

رابرت ارنست هیوم

www.ketab.ir

عبدالرحیم گواهی

هیوم، رابرت ارنست، ۱۸۷۷-۱۹۴۸م. Hume, Robert Ernest
ادیان زنده جهان / رابرت ا. هیوم : [مترجم] عبدالرحیم گواهی.
تهران : پارس کتاب ، ۱۳۹۹.
۷۱۲ ص.

۹۷۸-۶۲۲-۶۰۲۸۵۲-۳

فیپا

The world's living religions, with special reference to
their sacred scriptures ..., [۱۹۵۹].

Religions؛ ادیان

مسیحیت و ادیان دیگر؛ Christianity and other religions

گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۲۳ - ، مترجم: Gavahi, Abdolrahim

BL۴۱

۲۹۱

۷۴۴۶۶۴۸

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت

موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

ادیان زنده جهان (از منظر اسلام)
رابرت.ا.هیوم

نوشته:

دکتر عبدالرحیم گواهی

ترجمه و تألیف (ویرایش جدید):

جهانتاب

صفحه آرایی:

محمود محرابی

طرح جلد:

صادق

چاپ:

صداقت

صحافی:

اول؛ ۱۴۰۰

نوبت چاپ:

۵۵۰ نسخه

شمارگان:

۹۷۸-۶۲۲-۶۰۲۸-۵۲-۳

شابک:

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،

خیابان شهید وحید نظری، پلاک ۱۰۵، واحد ۲

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۳۲ نمابر: ۶۶۹۶۰۸۳۳

E:info@parsketab.org-www.parsketab.org

فهرست

۹	پیشگفتار.....
۲۵	مقدمه دکتر هیوم.....
۲۹	مقدمه چارلز برادن بر چاپ تجدید نظر شده اولیه کتاب.....
۳۳	مقدمه مترجم بر چاپ اول کتاب.....
۳۷	تکمله‌ای بر چاپ جدید (۱۳۸۲).....
۴۱	تکمله‌ای دیگر (۱۳۸۹).....
۴۵	بخش اول: مقدمات.....
۴۷	فصل اول: قرآن.....
۷۷	فصل دوم: دین.....
۹۵	فصل سوم: ادیان.....
۱۰۹	فصل چهارم: دین‌شناسی تطبیقی.....
۱۲۷	فصل پنجم: ادیان ابتدایی.....
۱۳۹	فصل ششم: ادیان باستانی.....
۱۴۹	بخش دوم: ادیان زنده جهان.....
۱۵۱	فصل هفتم: دین هندوئی.....
۱۸۹	فصل هشتم: دین یهودی.....
۲۲۳	فصل نهم: دین شینتوئی.....
۲۶۱	فصل دهم: دین زرتشتی.....
۲۹۳	فصل یازدهم: دین تائوئی.....
۳۲۷	فصل دوازدهم: دین جایی.....
۳۵۷	فصل سیزدهم: دین بودایی.....

۳۹۷	فصل چهاردهم: دین کنفوسیوسی
۴۲۹	فصل پانزدهم: دین مسیحیت
۴۶۷	فصل شانزدهم: دین اسلام
۵۱۵	فصل هفدهم: دین سیک
۵۵۱	بخش سوم: مطالب تکمیلی
۵۵۳	فصل هجدهم: ادیان جدید
۵۵۸	۱. آیین وهابیت
۵۶۳	۲. باییت و بهائیت
۵۶۳	۳. آیین بهائیت
۵۸۷	فصل نوزدهم: مقایسه اجمالی ادیان زنده جهان
۶۱۹	ضمائم
۶۱۹	ضمیمه شماره یک: علم و دین
۶۳۷	ضمیمه شماره دو: مانویان و مزدکیان
۶۴۱	ضمیمه شماره سه: پاسخ به پرسشی درمورد کتاب فن کشت‌های ایرانی
۶۴۹	فهرست منابع
۶۶۷	کتابشناسی
۶۸۷	نمایه

بسم الله الرحمن الرحيم

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر از اندیشه بر نگذرد
حدود سی و پنج سال پیش که بنده پس از دریافت دکترای تاریخ ادیان و دین‌شناسی تطبیقی از دانشکده یا انیستیتوی الهیات دانشگاه اوپسالی سوئد به ایران برگشتم، یکی از اولین کتاب‌هایی که از مجموعه کتب دروس دوره دکترایم به زبان فارسی ترجمه کردم کتاب «ادیان زنده جهان» تألیف دکتر ارنست هیوم بود (دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۹) که در همان چهار - پنج سال اول انتشار حدود چهارده - پانزده هزار نسخه از آن تجدید چاپ شد و بسرعت به صورت کتاب رسمی درسی تاریخ ادیان در دانشگاه‌ها و مدارس و حوزه‌های علمی و دانشگاهی درآمد.

از آن جایی که کتاب «تاریخ ادیان» یا «ادیان زنده جهان» دکتر هیوم از منظر یک متکلم و مبلغ و مبشر مسیحی نوشته شده بود و در آن، ضمن ارائه مطالب حقیقی یا حقایق (= فکت‌ها، امر واقع یا رویدادهای) بسیاری در مورد ادیان زنده جهان، مطالب و احکام ارزشی و قضائاتی فراوانی نیز در حوزه‌های کلام، فلسفه، پدیدارشناسی و غایت‌شناسی دین و ادیان مطرح شده بود که نوعاً رنگ و بوی تند مسیحی داشت و گاهی، حداقل در رابطه با اسلام، از موضع عدالت و بیطرفی خارج شده بود، و از طرف دیگر هم کتاب بسرعت هرچه بیشتری از مقبولیت عام برخوردار می‌شد و دیری نپایید که به چاپ‌های دهم و بیستم و سی‌ام رسید، بنده بر آن شدم که کتاب دیگری تحت عنوان «درآمدی بر تاریخ ادیان در قرآن» تألیف کنم تا، در کنار کتاب هیوم، و شاید هم

به عنوان مکمل آن، تا حدودی مواضع اسلامی - قرآنی را نیز، در مقابل مواضع مسیحی دکتر هیوم، بیان نماید (دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۶، تعداد صفحات ۴۶۳).

هرچند که این تمهید تا حدودی مفید واقع شد، لیکن چون به هر صورت کتاب جداگانه‌ای بود و در کنار کتاب هیوم، مثلاً به شکل جلد ۲ یا یک اثر واحد چاپ نشده بود، نتوانست خلأ یا نقص یاد شده را بطور کامل جبران نماید و از همین رو بنده را بر آن داشت که کتاب حاضر را، که در حقیقت تلفیقی از دو اثر مزبور می‌باشد، فراهم آورم تا در اختیار طلاب و دانشجویان رشته معارف دینی و بویژه رشته تاریخ ادیان قرار گیرد.

جا دارد اشاره کنم که یکی از دلایل تعجیل در پرداختن به این مهم آن بود که در ماه‌های اخیر، مرکز پژوهش ادیان جهان ما قول چاپ یکی از آثار مرکز را به ناشر محترم جناب آقای سید محمد تفتی (مدیر انتشارات پارس کتاب) داده بود که پس از لیت و لقل‌های فراوان همین کتاب ادیان زنده جهان را، که به زعم ما چاپ آن از طرف جناب آقای مهدی علمی (مدیر نشر علم) به تأخیر افتاده بود، پیشنهاد کردیم که بنده خدا آقای تفتی هم خیلی زحمت کشیدند و هزینه کردند و کتاب را به صورت تقیسی آماده چاپ ساختند که در این حیث بیست یکم دیدیم: «خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم» و جناب علمی چاپ جدید کتاب را به نحو شایسته‌ای آماده و منتشر کردند. لذا بنده، حداقل برای جلوگیری از ضرر و زیان بیشتر آقای تفتی و انتشارات پارس کتاب، قول دادم که این کار جدید را هر چه زودتر برای چاپ و نشر آماده و خدمتشان تقدیم کنم. با ذکر این مقدمات اجازه بفرمایید تا تفصیل بعضی از این نکات را، هرچند با اجتناب از اطناب ممل، به عرض برسانم:

نکته نخست این که هر کس تاریخ ادیان، یا هر اثر مکتوب دیگری می‌نویسد، بطور طبیعی آن را از دید و منظر شخص خودش، افکار و عقاید خودش، و سرانجام پارادایم فکری خودش می‌نویسد. در این میان هم دکتر هیوم که، چنان که پیش‌تر ذکر شد، یک متکلم معصب، متعهد، و پرشور مسیحی است که طبیعتاً می‌خواهد همه چیز را داور مدار اکملیت و افضلیت مسیحیت ببیند، ولو این که برای این کار لازم باشد برخی جانبداری‌های نابجا و قضاوت‌های نادرست انجام دهد تا کالای خود را برتر و کالای